

## PROIECT DIDACTIC

**Unitatea de învățământ:** Colegiul National „Petru Rareș” Suceava

**Profesor:** Tanasă Bogdan

**Clasa:** a XII-a

**Unitatea de învățare:** *Relații internaționale*

**Lecția:** România în perioada Războiului Rece

**Tipul lecției:** mixtă(sistematizare, consolidare, aprofundare, dobândire de noi cunoștințe)

### **Competențe generale:**

1. Utilizarea eficientă a comunicării și a limbajului de specialitate
2. Exersarea demersurilor și acțiunilor civice democratice
4. Folosirea resurselor care susțin învățarea permanent

### **Competențe specifice:**

- 1.1.Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente și procese istorice.
- 2.3. Descoperirea constantelor în derularea fenomenelor istorice studiate
- 2.4. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii
- 4.3. Analizarea punctelor de vedere similare, opuse și complementare în legătură cu fenomenele istorice studiate

### **Obiective operaționale:**

- **Cognitive**

O1: **să identifice** principalele acțiuni ale României ca membră a Tratatului de la Varșovia

- **Formative:**

O2: **să utilizeze** tehnici de lucru cu textul și imaginea istorică

O3: **să compare** opinii și argumente diferite referitoare la poziția României față de deciziile luate de Tratatul de la Varșovia

O4 : **să analizeze** comparativ cu ceilalți membri ai Tratatului, intervenția sovietică și a celor cinci state ale alianței în Cehoslovacia („Primăvara de la Praga”),

- **Atitudinale:**

O5: **să formuleze** aprecierilor obiective, argumentate, cu privire la discursul lui Nicolae Ceaușescu și la măsurile luate de către acesta în plan extern

**Evaluarea : formativ-ameliorativă** (de achiziții, de proces, de produs)

**Obiective ale evaluării:**

- *Cognitive:*

Oe1: să opereze cu noțiunile și conceptele *postdecembrism, organizații non-guvernamentale, mineriade, tranziție, politici reformatoare*

- *Formative:*

Oe2: să utilizeze tehnici de lucru cu textul și imaginea istorică

- *Atitudinale:*

Oe3: să formuleze și susțină opinii personale în ceea ce privește dificultățile revenirii la democrație în România

Oe4: să exprime păreri argumentate cu privire la mineriade și fenomenul “Piața Universității”

**VALORI ȘI ATITUDINI:**

- Antrenarea gândirii prospective prin înțelegerea rolului istoriei în viața prezentă și ca factor de predicție a schimbărilor
- Dezvoltarea atitudinilor pro-active în viața personală și cea socială

**Metode:**

- Expozitiv-euristice: M1-expunerea; M2- explicația, M3-conversația euristică
- Interactive: M4-comparația, M5-conversația examinatorie, M6-invatarea prin descoperire

Instrumente de evaluare: verificarea frontală, observarea sistematică

Forme de organizare a activității: frontală, individuală

**Resurse:**

- *Umane*- clasa a XII-a

- *De timp*- 50’

- **Materiale**: oficiale- RM1: Programa școlară

RM2: Macroproiectarea didactică

RM3 Ghid de pregătire a examenului de bacalaureat

-*izvoare narative*: RM4 (fragmente)

Suport tehnic RM5 videoproiector (powerpoint)

RM6 film didactic

**Bibliografie**: Milza Pierre. Berstein Serge, *Istoria secolului XX*, vol. 2. Editura All, București 1998.

Calvocoressi Peter, *Politica mondială după 1945*. Editura Allfa, 2000.

# Demers didactic

| Secvențe didactice                     | Conținuturi vizate                                                                                                                                  | O.O<br>O.E<br>.                      | Activitatea                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Resurse        |                        | Evaluare                                                                                             |
|----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        |                                                                                                                                                     |                                      | Profesorului                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Elevului                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Material<br>e  | Proc.                  |                                                                                                      |
| Moment organizatoric                   |                                                                                                                                                     |                                      | Notarea absentelor<br>Organizarea materialului didactic                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Răspund cerințelor<br>Pregătesc materialele solicitate                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                |                        |                                                                                                      |
| Reactualizare a cunoștințelor/evaluare | Noțiuni și concepte:<br><i>postdecembris<br/>m, organizații<br/>non-guvernamentale,<br/>mineriade,<br/>tranziție,<br/>politici<br/>reformatoare</i> | Oe1<br><br>Oe2<br><br><br>Oe3<br>Oe4 | -consolidează motivația studierii temei;<br>solicită elevilor să definească termenii învățați;<br><br>-solicită elevilor identificarea contextului revenirii la democrație<br>-solicita elevilor formularea unor opinii personale privind mineriadele și fenomenul “Piața Universității”<br>-solicita elevilor opinii personale în ceea ce privește dificultățile revenirii la democrație în România<br>- | -elaborează răspunsuri utilizând termenii și conceptele <i>postdecembris<br/>m, organizații<br/>non-guvernamentale,<br/>mineriade, tranziție, politici<br/>reformatoare</i><br>-identifică contextului revenirii la democrație în România<br>-formulează opinii personale privind cele două fenomene postdecembriste<br>-identifică problemele rezultate în urma prăbușirii comunismului în România | RM1<br><br>RM2 | M2<br><br>M4<br><br>M5 | Frontală<br><br>Individuală<br><br>Observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor |
| Evocarea                               | Titlul lecției:<br><br><u><b>România în<br/>perioada<br/>Războiului<br/>Rece</b></u>                                                                |                                      | Se creează o legatură între noțiunile studiate deja și lecția nouă.<br><br>Solicita elevilor să <b>identifice</b> pe imagine emblema NATO<br><br>-notează titlul lecției pe tablă.                                                                                                                                                                                                                        | Sunt atenți la precizările profesorului<br><br>-identifică emblema NATO și data constituirii acesteia<br><br>-notează în caiete titlul lecției                                                                                                                                                                                                                                                      | RM5            | M1                     |                                                                                                      |

|                              |                                                                           |                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                       |                                                   |                                                                                                       |
|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              |                                                                           |                                         | -precizează ce vor afla, ce vor ști să facă la sfârșitul orei, de ce este important să cunoaștem evoluția României ca membră a unei alianțe politico-militare, principalele acțiuni ale acesteia și poziția pe care a adoptat-o România vizavi de anumite evenimente și acțiuni militare ale Tratatului.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | -identifică aspecte legate de evoluția României ca membră a Pactului Tratatului de la Varșovia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                       | M2                                                |                                                                                                       |
| Dobandirea de noi cunoștințe | -titlul lecției:<br><br><u><b>România în perioada Războiului Rece</b></u> | <p>O1</p> <p>O2</p> <p>O1</p> <p>O4</p> | <p>Organizează învățarea în vederea formării/ dezvoltării competențelor propuse:</p> <p>a) <u>Cunoașterea/receptarea/învățarea:</u><br/>Pe baza cunoștințelor anterioare solicită elevilor <b>să utilizeze</b> noțiunile: <i>alianță politico-militară, bloc sovietic, revoluție anticomunistă, CAER, asistență mutuală</i></p> <p>-<b>să identifice</b> principalele etape ale evoluției României în Tratatul de la Varșovia<br/>-<b>să identifice</b> momentele de poziție diferită a României față de politica celorlalte state din Tratat<br/>-<i>apreciază și evaluează competențele 2.3 și 2.4.</i></p> <p>b) <u>Întelegerea noilor cunoștințe</u></p> <p>Organizează învățarea, solicită elevilor <b>să explice</b> prin analiza</p> | <p>-formulează propoziții cu noțiunile <i>alianță politico-militară, bloc sovietic, revoluție anticomunistă, CAER, asistență mutuală</i>, valorificând achizițiile anterioare</p> <p>-investighează suportul powerpoint și identifică principalele etape ale evoluției României în Tratatul de la Varșovia, precum și momentele când România a adoptat o politică diferită față de URSS</p> <p>- investighează sursele: determină poziția liderului național-comunismului din România vizavi de politica</p> | <p>RM5</p> <p>RM4</p> | <p>M1</p> <p>M2</p> <p>M3</p> <p>M6</p> <p>M3</p> | <p>Observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor</p> <p>Frontală</p> <p>Orală</p> |

|  |  |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                           |     |    |                                                                  |
|--|--|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----|------------------------------------------------------------------|
|  |  | O5 | fragmentelor de pe fise, poziția lui Nicolae Ceaușescu<br><i>-apreciază și evaluează competența 1.1.</i>                                                                                                                                                                                                                              | adoptată de țările din cadrul Tratatului.                                                                                                                                                                                                                 | RM6 |    |                                                                  |
|  |  |    | c) <u>Analiza:</u><br><br>Organizează activitatea de învățare: solicită elevilor <b>să analizeze</b> contextul istoric în care s-a constituit Tratatul de la Varșovia                                                                                                                                                                 | -compară stalinismul și național-comunismul, identificând asemănări și deosebiri                                                                                                                                                                          |     | M5 |                                                                  |
|  |  | O3 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                           | RM5 | M6 |                                                                  |
|  |  | O1 | <b>-să compare</b> perioada obedienței totale în care România era apreciată ca cel mai fidel aliat al Moscovei și până la sfidarea/nesupunerea asumată față de puterea hegemonică<br><i>-apreciază și evaluează competența 4.3.</i>                                                                                                   | -compară cele două perioade prima etapă a supunerii totale, acest lucru fiind evidențiat între altele de participarea regimului de la București la înfrângerea Revoluției din Ungaria (octombrie 1956)                                                    | RM4 | M3 | Observare sistematică a activității și comportamentului elevilor |
|  |  | O5 | d) <u>Sinteza:</u><br><br>Solicită elevilor <b>să formuleze</b> opinii privind poziția României față de Revoluția ungară precum și poziția României față de invadarea trupelor Tratatului de la Varșovia a Cehoslovaciei în 1968 și în cadrul Tratatului de la Varșovia.<br><br><i>-apreciază și evaluează competența 1.4. și 4.3</i> | -corelează cu achizițiile anterioare și formulează opinii privind poziția României față de invadarea trupelor Tratatului de la Varșovia a Cehoslovaciei în 1968 și despre caracteristicile poziției unice a României în cadrul Tratatului de la Varșovia. |     | M5 | Frontală                                                         |
|  |  |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                           |     | M3 | Orală                                                            |
|  |  | O1 | e) <u>Aplicarea</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                           |     | M2 |                                                                  |

|                                        |  |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                   |  |    |                                                                   |
|----------------------------------------|--|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|----|-------------------------------------------------------------------|
| Stimularea performanței                |  | O5 | Solicită elevilor <b>să ofere exemple</b> referitoare la transformările determinate de caderea comunismului și dizolvarea Tratatului de la Varsovia și dorința României de a adera la NATO<br><br>Solicită elevilor să formuleze puncte de vedere argumentate despre schimbările produse de comunism în mentalitatea colectivă. | -oferă exemple privind căderea comunismului în statele comuniste și schimbarea opticii în domeniul politico-militar a acestora<br><br>-formulează puncte de vedere argumentate despre impactul comunismului asupra mentalității oamenilor de azi. |  | M5 |                                                                   |
| Asigurarea retenției și a transferului |  |    | Se va asigura înțelegerea lecției de către elevi prin adresarea unor întrebări frontale și individuale                                                                                                                                                                                                                          | Răspund cerințelor                                                                                                                                                                                                                                |  | M3 | Observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor |
| Tema de casă                           |  |    | Se va recomanda aprofundarea cunoștințelor prin citirea lecției acasă                                                                                                                                                                                                                                                           | -notează                                                                                                                                                                                                                                          |  | M2 |                                                                   |
| Evaluarea                              |  |    | Analizează critic, laudă, ierarhizează, decide/notează<br>- Notează elevii care au răspuns pe parcursul lecției                                                                                                                                                                                                                 | -se raportează la aprecieri                                                                                                                                                                                                                       |  |    |                                                                   |

### Schița tablei

### România în perioada Războiului Rece

- în timpul Războiului Rece se crează cele două alianțe politico militare NATO și Tratatul de la Varsovia
- Tratatul de la Varsovia ia ființă în 14 mai 1955
- din Tratat au făcut parte țările comuniste URSS, Cehoslovacia, Polonia, România, Ungaria, Bulgaria, RDG
- scopul apărarea comună, respectul suveranității și independenței,

### Evoluția României în cadrul Tratatului de la Varșovia

**-1955-1958** supunerea totală față de Tratat

-aliat fidel al Moscovei

-participarea la reprimarea revoluției maghiare din 1956

**1958-1964** distanțare față de Tratat

-retragerea trupelor sovietice din România

**1964-1969** perioadă de disidență în cadrul Tratatului de la Varșovia

-România critică dur invadarea Cehoslovaciei de către trupele Tratatului

-politica externă a României se orientează spre China, Iugoslavia

**1969-1989** îndepărtarea față de politica Tratatului

-refuză participarea la acțiuni pe teritoriul altor state

## **ANEXA**

### **Fragment 1**

Preambulul *Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală* arată intenția părților semnatare de a crea „un sistem de securitate colectivă în Europa, bazat pe participarea tuturor statelor europene, indiferent de orânduirea lor socială și de stat”<sup>1</sup>. Statele participante se obligau „să se abțină în relațiile lor internaționale de la amenințarea cu forța sau de la folosirea ei și să rezolve litigiile lor internaționale prin mijloace pașnice” (art. 1), să „participe la toate acțiunile (.....) având drept scop asigurarea păcii și securității internaționale” (art. 2) și să depună eforturi în vederea reducerii generale a armamentelor și a interzicerii armelor atomice,

---

<sup>1</sup>

cu hidrogen și a armelor de distrugere în masă, în general. În articolul 7 din Tratat se stipula faptul că „*părțile contractante se obligă să nu ia parte la nici un fel de alianțe sau alianțe și să nu încheie nici un fel de acorduri ale căror scopuri ar fi în contradicție cu scopurile prezentului tratat*”.

## **Fragment 2**

La 23 octombrie 1956 Imre Nagy a fost desemnat ca prim-ministru de partidul comunist maghiar. Mulți politicieni arestați, inclusiv înalți prelați ai Bisericii, precum cardinalul József Mindszenty, au fost eliberați. În acele zile, au reapărut pe scena politică partide politice care fuseseră interzise în perioada 1945-1949, Ungaria având chiar intenția să declare ieșirea din Pactul de la Varșovia. În aceste condiții, la 4 noiembrie 1956 trupele sovietice au intrat din nou în Ungaria. Uniunea Sovietică a justificat intervenția militară și impunerea guvernului János Kádár, în 3 noiembrie 1956, prin responsabilitatea față de Pactul de la Varșovia. Această intervenție a fost o operațiune militară combinată: bombardamente de artilerie coordonate cu acțiuni ale blindatelor (6000 de tancuri). Imre Mecs a afirmat că armata sovietică a folosit mai multe tancuri împotriva Ungariei decât au folosit germanii pentru invadarea URSS în cel de-al Doilea Război Mondial. Ținta principală a fost Budapesta, care a fost bombardată de artileria sovietică. Această acțiune a continuat până ce Consiliul muncitoresc, studenții și intelectualii au cerut încetarea focului (10 noiembrie 1956).

Trupele sovietice trec granița sovieto-maghiară și se îndreaptă spre Budapesta. La ora 4.15 toată Ungaria este invadată de armata sovietică. În 4 noiembrie 1956, la ora 5:05, János Kádár se adresează poporului maghiar cu o scrisoare deschisă și anunță la radio că este prim-ministru. La ora 5:20 Imre Nagy, cu o voce dramatică, anunță invadarea Ungariei de către trupele sovietice, iar dimineața, între orele 6 și 8, Imre Nagy și membrii guvernului solicită azil la Ambasada Iugoslaviei.

Imre Nagy a fost arestat în 22 noiembrie, și dus în România. Aici, cu concursul Securității, este deținut într-o casă conspirativă din Snagov, sub pază și strictă supraveghere. Convorbirile telefonice îi erau interceptate, corespondența confiscată, fiind - de asemenea - filat 24 de ore din 24. De îndată ce comuniștii unguri, la cererea expresă a Moscovei, cer românilor predarea lui Nagy pentru a fi "judecat", iar guvernul român se execută. Este readus în Ungaria, la Budapesta, și, printr-un simulacru de proces, în buna tradiție a justiției staliniste, este condamnat la moarte prin spânzurare (16 iunie 1958).